

JUDr. Petr Čech, LL.M., Ph.D.
katedra obchodního práva PF UK

Posudek k diplomové práci Denise Drudíka na téma
„Odpovědnost za škodu na nemovité věci“

Rozsah práce: 54 tiskových stran
Datum odevzdání práce: 23. srpna 2024

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil navýsost praktické a aktuální téma, jež výrazně modifikovala rekodifikace civilního práva a které stále vyvolává otázky, na jejichž řešení se právní teorie ani praxe plně neshoduje. Pokládám tudíž za zvláště potřebné je odborně rozpracovávat.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako středně náročné. Pojí se k němu sice poměrně slušný okruh tuzemských odborných pramenů a několik soudních rozhodnutí, ty však zdaleka nenabízejí uspokojivé a vyčerpávající odpovědi ani argumenty, hlavně však otevírají prostor pro věcnou polemiku a obhajobu jiných řešení. Přinejmenším v části matérie se diplomant musel zorientovat na vlastní pěst a dobře proniknout do hlubších souvislostí civilistických, zvláště z oblasti práva deliktního, ale i obecně závazkového či věcného (nemovitost, práva k ní, imise). Nároky na zpracování práce dál zvyšovala potřeba právní komparace, resp. hledání historických souvislostí a návazností.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomant si vytkl cíl rozebrat předpoklady odpovědnosti za škodu na nemovité věci, zvláště pokud jde o otázku možné liberace, ale i pojem nemovitosti, škody na ní, okruhu potenciálně poškozených, a porovnat je s odpovědností za škodu způsobenou provozem či provozem zvláště nebezpečným, a to i v kontextu historického vývoje úpravy a pohledu do úprav sousedních německy mluvících zemí. K vytčenému cíli diplomant dle mého názoru nakročil, jeho plnému naplnění však zůstal přece jen dlužen. V podrobnostech viz níže.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Autenticita předloženého díla je evidentní. Nepochybuji o tom, že je výsledkem diplomantovy samostatné práce.

C. Logická stavba práce

Úvod nastiňuje cíle diplomantovy práce, závěr rekapituluje jeho hlavní zjištění, oceňuji též dílčí shrnutí na konci každé kapitoly. Strukturu zbylých čtyř nosných kapitol nicméně nepokládám za optimální. Stěžejní kapitola I by myslím zasloužila přeskupit, aby zaprvé analyzovala výlučně platnou a účinnou úpravu (historický exkurz bych vyčlenil k samostatnému pojednání a možná spojil s pohledem zahraničním), především ale důsledněji oddělovala a soustředila analýzu jednotlivých předpokladů vzniku odpovědnosti a tomu odpovídaly i názvy jednotlivých podkapitol. Takto diplomant např. kombinuje otázku typu škod a osob aktivně legitimovaných k jejich náhradě, a to v jedné podkapitole nazvané „náhrada způsobené škody“, což by tematicky odpovídalo spíše způsobům náhrady. Vztahu k odpovědnosti za škodu z provozní činnosti diplomant věnuje kapitolu III, o pojmu provozní

činnosti a částečně i porovnání obou režimů nicméně pojednává (a to i obsáhleji) již v kapitole I. Nejsem si jist ani tím, zda bylo rozumné vyčlenit analýzu judikatury do samostatné pasáže až na závěr kapitoly I, když klíčové závěry z ní diplomant nezbytně promítá do podkapitol předchozích.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Přehled použitých pramenů odráží hlavní tuzemská díla, která se váží k tématu práce a platné a účinné úpravě, vždy se však nepromítá v obsahu práce, zvláště pokud jde třeba o (dle mého více než relevantní) názory doc. Melzera v legesovském komentáři. Práci by myslím prospělo, kdyby diplomant zevrubněji analyzoval i literaturu k úpravě historické, na kterou v práci poukazuje; přehled cituje jediný zdroj předválečný, avšak žádný, který se týká stavu před rokem 2014. Diplomant úvodem avizuje i „zaměření“ na pohled do Německa a Rakouska, ten je však nakonec jen velmi stručný, omezující se na konstatování, že v tamních úpravách neexistuje speciální úprava odpovídající našemu § 2926 ObčZ. Odpovědnost za škody způsobené při podobných činnostech na nemovitostech však obě jurisdikce nepochybně řeší, je jen otázkou, v jakém režimu, resp. za jakých předpokladů. Rešerše v tamních pramenech by přispěla k takovému poznání, diplomant na ni však rezignoval, když zdroje z této oblasti přehled nenabízí. Oceňuji na druhé straně důslednou práci s poznámkovým aparátem, jakož i zohlednění (jinak nedostupných) rozhodnutí soudů nižších stupňů, která jsem neznal.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka diplomantovy analýzy má rezervy. Poměrně stručné, popisné, a tudíž i částečně nepřesné jsou jeho pasáže k obecnějším pojmům, jako je nemovitá věc a její součást, provozní činnost, nebo dokonce podnikatel (který pro účely práce ani nebylo nezbytné představovat). Také nosné pasáže o předpokladech odpovědnosti za škodu na nemovité věci by nicméně zasloužily rozpracovat. Diplomant místy věnuje pozornost konkrétnímu jevu, aniž pojednává obecně o dalších téhož druhu. Na str. 8 např. referuje o tom, že právo stavby nezaniká (na rozdíl od nájmu či pachtu) se stavbou, která je jeho součástí. Jak je tomu však u dalších věcných práv, kterých je stavba předmětem? Na str. 23 pojednává výlučně o škodě způsobené stavební činností či stavebními pracemi. Na str. 24 o žalobě z rušené držby, aniž se zmiňuje o žalobách negatorních. Na str. 26 o škodě na služebnosti k bytu, aniž se zamýšlí nad zásahy do (typově) jiných věcných práv k cizí nemovitosti. Kapitulu 2.1 věnuje náhradě škody podnikateli za ušlý zisk v případě činnosti ve veřejném zájmu. Jak to však bude ve vztahu k nepodnikateli a za činnost nikoliv ve veřejném zájmu? Jinak? V práci však především postrádám vlastní přínos diplomanta, třeba i polemický. Prakticky nenastoluje otázky dosud neřešené, ani neprovádí vlastní hodnocení závěrů, které mapuje a představuje, podepřené svými názory a argumenty. Judikaturu Nejvyššího soudu sice (jak je patrné z některých jeho vyjádření) zrovna nevíta, současně ale nepodrobuje podrobné a odůvodněné kritice, třeba právě na pozadí argumentů systémových (v porovnání s odpovědností za provoz závodu, tím spíše zvláště nebezpečného), historických či komparativních. Totéž se týká rozhodnutí soudů nižších stupňů, o nichž v práci pojednává a jež hodnotí nanejvýš z hlediska jejich slučitelnosti s judikaturou soudu Nejvyššího. Ocenil bych, kdyby důslednější postoj projevil alespoň v průběhu ústní obhajoby.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je standardní. Upozorňuji snad jen na chybné vnitřní odkazy (ohledně analýzy judikatury diplomant opakovaně odkazuje na podkapitulu 2.6., podává ji nicméně v podkapitole 1.6. – viz např. na str. 18 a 31). V odborné práci tohoto typu také není nezbytné plně přímo citovat (natož kurzívou) ustanovení platného a účinného práva.

G. Jazyková a stylistická úroveň

Práce vykazuje slušnou jazykovou úroveň. Chyby a překlapy jsem v ní prakticky nezaznamenal, až na několik vad především v psaní větné interpunkce. Místy pokulhává diplomantovo precizní odborné vyjadřování a terminologie. Diplomant opakovaně pojednává o „nebezpečné skutkové podstatě“ (např. na str. 6 či 53), na jednom místě dokonce o „stavební firmě“ (str. 23), o tom, že Nejvyšší soud „se ztotožnil s názorem judikátů“ (str. 39), o „snížení náhrady“ v důsledku protiprávního jednání poškozeného (na str. 43 či 44), na str. 17 tvrdí, že „S úpravou odpovědnosti za škodu na nemovité věci jsme se v předchozím občanském zákoníku č. 40/1964 Sb. nesetkali“, na str. 49 uzavírá, že dohoda uzavřená v rozporu s § 2898 ObčZ, k níž se dle zákona nemá přihlídnout, bude „zdánlivá“. Atd. Ve výčtu bych mohl pokračovat, pro účely tohoto posudku to nicméně nepokládám za nezbytné. Uvítám, jestliže diplomant uvedené nepřesnosti napraví v průběhu ústní obhajoby. Název občanského zákoníku ve vazbě na konkrétní ustanovení diplomant necituje jednotně. Převládá zkratka „obč. zák.“, používá však i plný název (např. na str. 28), anebo žádný (např. na str. 33).

4. Případná další vyjádření k práci

V práci jsem narazil na řadu věcných nepřesností či nesprávností. Nerozumím, proč na str. 20 diplomant pojednává o obecném zákoníku občanském zrovna „ve znění účinném od 1. 1. 1917“. Změnila snad jeho třetí dílčí novela v roce 1916 něco ve vztahu k tématu práce? Na str. 22 v rámci kritiky kazuistického přístupu k právní úpravě diplomant konstatuje, že bez konkrétní skutkové podstaty nebude možné dovodit povinnost k náhradě zvláště neupravené škody. Nejsm si jist závěrem o tom (na str. 24), že pod škody na nemovitosti podřadíme i nemajetkovou újmu poškozeného na životě či zdraví, například zřítí-li se na něj poškozená stavba. Na str. 28 diplomant bez hlubší argumentace (a zcela obecně) tvrdí, že způsobí-li škodu podnikatel přes vynaložení veškeré péče, nepřihlédneme k ujednání, které předem vyloučí jeho odpovědnost za ni. Zcela mimo téma (vzhledem k zaměření práce) míří diplomantova úvaha na str. 29 o tom, nakolik se obchodní korporace může vzdát práva na náhradu dle § 53 ZOK, tedy za škodu, kterou jí způsobil člen voleného orgánu porušením péče řádného hospodáře. Nerozumím ostatně ani významu a umístění prvního odstavce na str. 30. Ve vztahu k tématu práce rovněž nelze uvažovat o podnikateli dle § 420 odst. 2 ObčZ (str. 33). Požadavek, aby soudy přesvědčivě odůvodnily svá rozhodnutí, se v obecné rovině neopírá o § 13 ObčZ, jak by mohlo plynout z diplomantova tvrzení na str. 33. Atd. Ve výčtu bych mohl pokračovat, pro účely tohoto posudku to nicméně nepokládám za nezbytné. Uvítám, jestliže diplomant nastíněná tvrzení upřesní či uvede na pravou míru v průběhu ústní obhajoby.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Výše dle textu ad 3E., 3G. a 4.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Vzdor uvedeným výtkám práci celkově pokládám za snad ještě stále způsobitou obhajoby i obhajitelnou. Výsledné hodnocení ponechávám závislým na průběhu této obhajoby, předběžně bych ji nicméně (při ideálním průběhu) navrhoval klasifikovat nejvýše stupněm „dobře“.

V Praze dne 10. listopadu 2024

JUDr. Petr Čech, LL.M., Ph.D.